

Valuacollege

Onderwijsgemeenschap **Venlo & Omstreken**

PESTPROTOCOL

VALUASCOLLEGE

VALUASCOLLEGE
Hogeweg 24
5911 EB Venlo
077 –3590400

1. INLEIDING

Bij het schrijven van dit pestprotocol is gebruik gemaakt van:

- Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten
- Het pestprotocol van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoogeveen;
- Het pestprotocol van het Don Bosco College Volendam;
- Tips 'Veilig internetten' van Adviesbureau Lei Seuren;
- Diverse websites over 'pesten' en 'cyberpesten'.

Vervolgens is het concept 'Pestprotocol Valuascollege' voorgelegd aan de teamleiders, zoco's, ICT-coördinator en enkele interne 'zorgexperts' van het Valuascollege.

Het commentaar van de volgende personen is verwerkt in dit protocol:

- Paul Dekkers (teamleider, manager zorg)
- Wil Koch, zoco
- Willy Doumen (leerlingcoach, mentor)
- Veronique Canoj (vertrouwenspersoon, SOVA-trainster, mentor)
- Charles van Eijk (ICT-coördinator)
- Mariëtte Clevers (zoco)
- Mariet Keijsers (studiecentrum)
- Andrea Vroemen (teamleidster)
- Bert Driessen (teamleider)

Wim Daniëls

november 2013

2. PESTEN

2.1. Wat is pesten?

Plagen kan uitmonden in pesten. We spreken van plagen als er een eenmalig incident is dat beide partijen niet als bedreigend ervaren. Pesten echter is ernstiger. We spreken van pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Soms heeft een pester ook niet altijd in de gaten dat de ander zijn gedrag als pesten ervaart. En soms is het niet als pesten begonnen, maar wordt het dat uiteindelijk wel. Het is dan een glijdende schaal. Wel is duidelijk, dat pesten door dader en slachtoffer verschillend wordt ervaren.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen en docenten slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor mentoren betekent dit dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

2.2. Hoe wordt er gepest?

Met woorden: vernederen, belachelijk maken
schelden
dreigen
met bijnamen aanspreken
gemene briefjes, mailtjes, sms'jes schrijven en via diverse digitale kanalen (What's app, Ping, tweets en bangalijsten)

Lichamelijk: trekken aan kleding, duwen en sjoeren
schoppen en slaan
krabben en aan haren trekken
wapens gebruiken

Achternvolgen: opjagen en achterna lopen
in de val laten lopen, klem zetten of rijden
opsluiten
iemand stelselmatig via digitale kanalen lastig vallen

Uitsluiting: doodzwijgen en negeren
uitsluiten van feestjes

bij groepsopdrachten
'ontvrienden' of profielpagina's van één persoon door
een hele groep pesters, of het uitsluiten van een groep
in een online game

Stelen en vernielen: afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen
kliederen op boeken
banden lek prikken, fiets beschadigen

Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven
het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen
chantage met als dreiging privé-informatie, foto's en
filmpjes door te sturen voor misbruik of zonder
toestemming openbaar maken

2.1. De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis en op school niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte;
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt;
- het probleem lijkt onoplosbaar;
- het idee dat het niet mag klikken.

Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven
- Angst om de mobiele telefoon te bekijken als er berichtjes binnenkomen,
- Angst om de mail te checken

2.2. De pester

Pesters zijn of lijken soms populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want het slachtoffer vraagt er in hun ogen immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie, negatief voorbeeldgedrag van ouders.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school. Een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Zulke spanningen kunnen door pesters op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

Wat de oorzaak ook is en hoe triest bepaalde zaken ook kunnen zijn, pestgedrag wordt door ons niet getolereerd. Het is onacceptabel en er wordt tegen opgetreden.

2.3. De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen. Het kan echter ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er gepest wordt. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

2.4. Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit onze school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat gezamenlijk het beste kunnen aanpakken. Pesten kan grote gevolgen hebben voor de gepeste (onzekerheid, faalangst, depressie, zelfdoding) en de pester (problemen met sociale relaties, positief tegenover het gebruik van geweld, grotere kans om in het criminele circuit terecht te komen).

3. HET PESTPROTOCOL

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

3.1. Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Onze school pakt het pesten aan vanuit de begeleidingsstructuur. Hierin spelen mentoren en teamleider een belangrijke rol.

- Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, het management, ouders en leerlingen.
- De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (dit pestprotocol).
- De school ontplooit preventieve (les)activiteiten. We volgen voor het bestrijden van pestgedrag een vijfsporenaanpak.

3.2. De vijfsporenaanpak

Door het ondertekenen van het Nationaal onderwijsprotocol heeft de school zich verbonden aan de vijfsporenaanpak. Dit houdt in:

1. *De algemene verantwoordelijkheid van de school*

De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van de school vervullen een voorbeeldfunctie bij het signaleren en tegengaan van pestgedrag.

2. *Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt*

Het probleem wordt serieus genomen.
Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.
Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
Het aanbieden van hulp door de mentor of de teamleider.

3. *Het bieden van steun aan de pester*

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.
De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
Wijzen op het gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.
Het aanbieden van hulp (desnoods verplicht) door de mentor of de teamleider.

4. *Het betrekken van de middengroep bij het pesten*

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen en die van de school hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

5. *Het bieden van steun aan de ouders*

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.

De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouders van leerlingen die gepest worden, kunnen er moeite mee hebben, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter, een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

3.3. Preventieve maatregelen

1. In de brugklas wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere studielessen. De leerlingen ondertekenen aan het eind van deze les(sen) een aantal samen gemaakte afspraken (Zie bijlage 2, het pestcontract).
2. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken over het vermijden, signaleren en omgaan met pestgedrag, waaronder ook digitaal pesten. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden bij de mentor en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
3. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd

4. HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN

4.1. De docenten en onderwijsondersteunend personeel

De docenten en het onderwijsondersteunend personeel hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de mentor om hulp en overleg in gang te zetten.

4.2. De leerling en de vertrouwenspersoon

Een leerling die gepest wordt, kan altijd terecht bij zijn mentor en/of teamleider (zie 4.3 en 4.4.).

Indien de leerling, om welke reden dan ook, niet met zijn mentor of teamleider over het pesten wil praten, kan de leerling terecht bij één van de vertrouwenspersonen van het Valuascollege. De vertrouwenspersoon onderneemt verder actie conform de richtlijnen van dit protocol.

4.3. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage 3 en 4. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. De mentor legt deze afspraken vast in het LVS (Magister).
2. De mentor neemt contact op met de ouders van de pester en gepeste en betreft hen bij het zoeken naar een oplossing.
3. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
4. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
5. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de teamleider van de leerling(en). Hij verwijst de teamleider naar het dossier (LVS in Magister) met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

4.4. De teamleider

1. De teamleider neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten, het klassenverband overstijgt.
2. Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden, c.q. het groepje leerlingen dat bij het pestincident betrokken is..
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - confronteren (zie bijlage 4)
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door een interne expert (SOVA-training, Faalangstraining, leerling-coach)
6. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief

gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.

7. Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij koppelt alle informatie (vastleggen in het LVS van Magister) weer terug naar de mentor.

4.5. De intern expert

De expertise op het gebied van pesten en het voorkomen ervan zal worden gekoppeld aan de Sociale Vaardigheidstrainer van onze school.

~~2.1.~~ Hij ondersteunt, in overleg met de zorgcoördinator, waar nodig mentoren en teamleiders tijdens de verschillende fasen in het proces.

~~3.2.~~ Hij biedt, in overleg met de zorgcoördinator, individuele begeleiding aan de pester en de gepeste.

~~4.3.~~ Hij biedt, in overleg met de zorgcoördinator, een sociaal-emotionele training aan.

~~5.4.~~ Hij kan, waar nodig, een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.

4.6. Het ZAT

Wanneer de pester opnieuw in pestgedrag vervalt, wordt hij aangemeld bij het ZAT. Daar zal een handelingsplan worden opgesteld (HGPD). De diverse experts komen op deze wijze tot een plan van aanpak.

4.7. Schorsing

Wanneer de handelingsgerichte aanpak geen blijvende vruchten afwerpt, volgt een schorsing van een dag. Als er ook daarna geen verbetering geconstateerd wordt, krijgt de pestende leerling een langere schorsing, dit in overleg met de onderwijsdirecteur.

4.8. Verwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest de school niets anders dan schoolverwijdering.

Het hierboven weergegeven stappenplan is een algemene leidraad; als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven. Het in het stappenplan genoemde traject bij aanhoudend pesten is geen automatisme; per leerling wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn.

5. DIGITAAL PESTEN OFWEL CYBERPESTEN

Cyberpesten is een onderdeel van traditioneel pesten. Op het Valuascollege is het pestprotocol daarom ook van toepassing op cyberpesten. In voorkomende gevallen zal daarom ook gehandeld worden conform dit pestprotocol.

In dit hoofdstuk wordt specifiek aandacht besteed aan een aantal aspecten van cyberpesten en worden voorbeelden gegeven hoe je daar als school, ouders en leerlingen mee om kunt gaan.

5.1. Wat is cyberpesten?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Soms gebeurt het cyberpesten buiten de school. Toch heeft de school er last van. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat.

“Toen ik een half jaar geleden op een woensdagmiddag op MSN ging, werd ik in tien minuten, veertien keer met de dood bedreigd, vertelt Janna (13). De dagen daarna stroomde mijn mailbox vol met berichten van een adres dat ik niet kende: “We komen je halen. Laat het licht maar aan 's nachts”. Er ging een e-mail mijn klas langs met een foto waarop mijn hoofd op het lichaam van een pornomeisje was geplakt, daaronder stond: Deze hoer gaat sterven”. (1/07/07 uit mijn Pers)

5.2. Hoe wordt er gepest?

- Pestmail: Anonieme berichten versturen via MSN en SMS (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen, bedreigen). Tegenwoordig wordt er gebruik gemaakt van What's app, Ping, Tweets, Chatfunctie van profielsites.
- Stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hatemails of het dreigen met geweld in chatrooms.
- Haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, “cyberbaiting” en het versturen van een e-mail bom.
- Het zonder toestemming openbaar maken van privé-informatie zoals o.a. foto's of filmpjes of het zonder toestemming doorsturen van privé-informatie. Ook het openbaar maken van adresgegevens kan strafbaar zijn.
- Het bewust toe laten komen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal, etc.
- Ongewenst in contact laten komen met vreemden.
- Overhalen en/of verleiden van een minderjarige om privé-informatie te geven, zoals adresgegevens, foto's, beelden of filmpjes, o.a. via de webcam..
- Hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pestmail of het maken van nep profiels.

5.3. Preventieve maatregelen om cyberpesten te voorkomen

Om cyberpesten zoveel mogelijk te voorkomen wordt er tijdens de lessenuren (mentorlessen) in de onderbouw aandacht besteed aan de volgende zaken:

- Leerlingen worden bewust gemaakt van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten (Zie ook bijlage 5: “Stop Cyberpesten”, bijlage 6: “15 Tips voor veilig twitteren” en bijlage 10 “Tips veilig internetten”);
- Er worden afspraken gemaakt over internetgedrag, door samen met de leerlingen regels te maken (Zie ook bijlage 11: “Gedragscode ICT: Internet en emailgebruik van de OGVO Venlo”);
- (Cyber)Pesten bespreekbaar maken in de klas en leerlingen daarop laten aanspreken (Bijlage 7: “Tips tegen digitaal pesten”);
- Sancties van het pestprotocol van het Valuascollege zullen consequent worden toegepast.

5.4. Het stappenplan na een melding van cyberpesten

1. Bewaar de berichten.

Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, MSN-gesprekken opslaan).

2. Blokkeren van de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.

3. Probeer de dader op te sporen.

Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP-adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk.

4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling.

Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.

5. Verwijs de ouders zo nodig door.

Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:

- 0800-5010: de onderwijstelefoon
- 0900-11131113: de vertrouwensinspectie

6. Adviseer aangifte.

In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Dit gebeurt in samenwerking met de jeugdmedewerker van de politie (schoolagent). Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101).

Indien een aangifte door ouders en leerling niet gewenst is, kunnen ze in overleg met de schoolagent een melding doen.

7. Handel verder conform dit pestprotocol van het Valuascollege.

6. BIJLAGEN

- 6.1. Het pestcontract
- 6.2. Leidraad voor een gesprek met een gepeste leerling
- 6.3. Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest
- 6.4. Stop cyberpesten
- 6.5. 15 Tips voor veilig twitteren
- 6.6. Tips tegen digitaal pesten voor leerlingen
- 6.7. Tips tegen digitaal pesten voor ouders
- 6.8. Links en films voor bruikbare adressen bij pesten en cyberpesten
- 6.9. Tips veilig internetten (Adviesbureau Lei Seuren)
- 6.10. Gedragscode ICT: Internet en emailgebruik (OGVO Venlo)

6.1. Het pestcontract

Pestcontract Valuascollege

Contract “veilig in school”

Ik vind dat iedereen zich veilig moet voelen in school.

Daarom houd ik mij aan de volgende afspraken:

- Ik accepteer de ander zoals hij is en ik discrimineer niet
- Ik scheld niet en doe niet mee aan uitlachen en roddelen
- Als ik zie dat er iemand gepest wordt, meld ik dat bij mijn mentor. Indien mogelijk bied ik zelf hulp
- Ik blijf van de spullen van een ander af
- Als er ruzie is speel ik niet voor eigen rechter
- Ik bedreig niemand, ook niet met woorden
- Ik neem geen wapens of drugs mee naar school
- Ik gebruik geen geweld
- Als iemand mij hindert vraag ik hem of haar duidelijk daarmee te stoppen
- Als dat niet helpt, vraag ik een docent om hulp

6.2. Leidraad voor een gesprek met een gepeste leerling

Feiten:

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem)
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak wordt je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt? Wat wil je bereiken?
- Op welke wijze wordt je gepest?

Aanpak:

Besprek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want **niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.**

6.3. Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

1. De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
2. Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
3. Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

- **Probleemgericht** en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- **Relatiegericht**. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt, maar met behoud van de relatie. Bijvoorbeeld: Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. **Zeg nooit: Je bent heel gemeen.** Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- **Specifiek blijven**. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- **Veranderingsgericht**. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc. Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Biedt zo nodig hulp aan van de interne expert (op vrijwillige basis).

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie hoofdstuk 4).

6.4. Stop cyberpesten

Je wordt gepest via social media, ze zetten je onder druk om je wachtwoord te geven, opnames van jou via de webcam worden op internet gezet. Allemaal heel vervelende dingen die via de computer kunnen gebeuren.

Hoe voorkom je dit zo veel mogelijk?

- Geef nooit je wachtwoord en inlognaam aan anderen. Zorg dat ze niet makkelijk te raden zijn.
- Dingen die je voor de webcam doet, kunnen later op internet gezet worden. Let daarom op met wat je doet voor de webcam, ook als je denkt dat je vriend of vriendin dit nooit zal doen. Als je later ruzie krijgt, dan kan je vriend of vriendin de foto's en/of opnames op internet zetten en kan de hele school het zien.
- Als je gepest wordt door mensen die je niet kent, vat het dan niet persoonlijk op. Via internet schelden mensen makkelijker dan in het echte leven.
- Praat of chat erover als je gepest wordt via je mobieltje. Je kunt ook een ander nummer nemen en geef je nieuwe nummer dan alleen aan je vrienden.
- Neem de dreigementen van de ander niet altijd serieus: "Ik weet waar je woont, want ik ken je IP-adres, ik kan je altijd achterhalen als je niet meewerkt". Dat kan vaak helemaal niet, alleen de politie kan je echte adres via je IP-adres achterhalen bij de provider.
- Maak privé-informatie niet openbaar of geef ze alleen aan echte vrienden. Denk hierbij aan de privacy-instellingen van je profielsite(s), welke informatie en foto's je plaatst en de informatie die verenigingen of clubs waar je lid van bent op internet zetten.
- Als je anoniem of onder een 'valse' naam gepest wordt, probeer dan te letten op de manier, scheldwoorden die gebruikt worden. Misschien kun je op die manier achterhalen wie het is/zijn. Meestal zijn het namelijk leeftijdgenoten uit je eigen omgeving.

En als het toch fout gaat?

- Reageer niet op hatemails of andere cyberpesterijen. Verwijder de e-mail zonder hem te openen. Als je niet reageert, gaan pesters op zoek naar iemand anders om te pesten. Ook als je in een chatroom vervelende opmerkingen krijgt, verlaat dan die chatroom.
- Blokkeer de afzender bij de pest-mails of pest-smsjes.
- Bewaar de pestmail of sla de berichtjes op. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. Aan het IP-adres van de mail kan afgeleid worden van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over rare mail, smsjes, e.d. aanneemt. Je kunt deze helpdesk bellen.
- In sommige gevallen kun je aangifte doen bij de politie. Pesten kan zo hardnekkig zijn dat het 'stalken' wordt genoemd. Dit is strafbaar. Ook als er een bewerkte of blootfoto van jou op internet staat, kun je aangifte doen.
- Bij doodsb bedreigingen altijd aangifte doen
- Praat erover. Blijf er niet alleen mee zitten, zoek iemand met wie je erover kan praten. Met Pestweb chatten, bellen of mailen kan natuurlijk ook.
- Als er een filmpje van jou of van een ander op internet staat waarin gepest wordt of geweld wordt gebruikt kun je dat melden bij je mentor.

YouTube

Op YouTube kun je een filmpje “markeren”. Dan klik je op het vlaggetje “markeren” onder het filmpje. Daar kun je een reden aangeven waarom jij vindt dat het filmpje weg moet. Kies dan voor: “haatdragende of beledigende inhoud” en daarna voor: “pesten”. Dan krijgt YouTube een melding dat het filmpje gemarkeerd is. Hoe meer mensen zo’n melding doen hoe groter de kans is dat ze het filmpje weghalen. Hiervoor moet je wel een account hebben bij YouTube.

Twitter

De Nationale Academie voor Media en Maatschappij heeft ‘15 Tips voor veilig Twitteren’. (zie bijlage 6.6. 15 Tips voor veilig twitteren) Met deze tips kun je twitter leuk en veilig houden.

Op de volgende websites kun je meer informatie vinden:

- <http://www.surfsafe.nl/>
- <http://www.dekinderconsument.nl/>
- <http://www.internetsoa.nl>
- <http://www.digibewust.nl/Wachtwoordencampagne>
- <http://www.watchyourspace.nl>

Facebook

De meeste leerlingen hebben een Facebook-account.

Op de volgende site staat informatie over wat je kunt doen als er iets misgaat op Facebook:

<http://www.facebook.com/help/167722253287296#!/help/> en vervolgens ‘iets rapporteren.’

Sta jij op een banglijst op internet?

Bijvoorbeeld via een website als YouTube, Twitter, Facebook of Hyves? Meld dit dan zo snel mogelijk bij de maker/eigenaar van de website. Vaak kun je de gegevens van de maker vinden bij ‘contact’. De maker van zo’n website kan jouw naam (of een fot of filmpje) zo snel mogelijk verwijderen van de website.

6.5. 15 Tips voor veilig twitteren

De nationale Academie voor Media en Maatschappij heeft de volgende 15 tips voor jou om veilig te kunnen twitteren.

1. Bedenk al bij het aanmaken van je Twitter-account hoe je op Twitter wilt heten. Dat bepaalt namelijk hoe je gevonden zult worden. Gebruik zo min mogelijk privégegevens zoals adressen, telefoonnummers, foto's e.d.
2. Kies een ingewikkeld wachtwoord dat uit letters, cijfers en een leesteken bestaat.
3. Als je op een openbare (b.v. school)computer twittert, log dan altijd helemaal uit zodat een ander niet jouw Twitter-account kan gebruiken.
4. Besef goed dat al jouw tweets en retweets openbaar zijn, dus voor iedereen zichtbaar! Een Direct Message (DM) is dat niet. Die is persoonlijk. Alleen de geadresseerde kan hem lezen.
5. Wil je al je tweets afschermen? In *Account* → *Protect my tweets* kun je instellen dat je toestemming moet geven voordat iemand jou mag followen.
6. Check regelmatig je followers. Omdat veel bedrijven scannen op trefwoorden, zul je zien dat als je bijvoorbeeld twittert met een plaatsnaam erin, je opeens een makelaar uit dat dorp of die stad als follower krijgt. Wil je een follower niet? Verwijder hem door te klikken op *Block*.
7. Je kunt je Twitteraccount koppelen aan jouw Facebook, maar bedenk wel dat jouw Facebook followers dan ook al jouw tweets kunnen zien. Vraag je af of je dat wilt: wie zijn écht jouw vrienden?
8. Als je hashtags # gebruikt, weet dan dat iedereen via deze hashtags een tweet van jou kunnen zien en kunnen doorklikken naar jou.
9. Bedenk dat jouw followers en wie jij volgt openbaar zijn. Iedereen kan dus zien in welke onderwerpen jij geïnteresseerd bent, ook 'gevoelige' onderwerpen of mensen.
10. Bedenk dat jouw openbare tweets en retweets gemaild kunnen worden naar mensen die je niet kent (en die je misschien niet wilt kennen).
11. Als je foto's in jouw openbare tweets en retweets gebruikt zijn ook deze voor iedereen te zien en aan te klikken én te versturen en verder te gebruiken.
12. Bedenk dat scholen, ouders, werkgevers of stageadressen jouw activiteiten kunnen checken met behulp van jouw openbare tweets. Wil je dat?
13. Als je twittert met je smartphone en iemand steelt je smartphone, dan kan hij/zij ook jouw Twitteraccount gebruiken en uit jouw naam neptweets versturen. Log dus altijd goed uit, laat je account niet openstaan.
14. Is jouw smartphone gestolen en had je jouw Twitter account openstaan? Ga dan online en block je account of geef het een nieuw wachtwoord zodat jij weer je account beheert.
15. Let op wat je twittert. Wees positief. Misbruik Twitter nooit om anderen te bedreigen, te pesten, of op een andere manier geweld aan te doen.

Veel plezier met Twitter!

- Heb je meer veiligheidstips? Tip ons! www.mediaenmaatschappij.nl
- Zie ook: [twittertips voor ouders: www.digitalparents.org/10-safety-tips-for-twitter-users-via-safetywe](http://www.digitalparents.org/10-safety-tips-for-twitter-users-via-safetywe)
- Gebruik [TwitCleaner](http://thetwitcleaner.com/) die jouw followers opschoont: <http://thetwitcleaner.com/>
- Meer weten? Kijk bij www.twitterinfo.nl of www.Twittermania.nl/2010/02/10-tips-voor-veilig-twitteren.

6.6. Tips tegen digitaal pesten voor leerlingen

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart hotmailadres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft. Niet alleen een hotmailadres is te gebruiken, maar eigenlijk alle online mailhosting, zoals bijvoorbeeld gmail.
- Gebruik altijd een bijnaam als chat.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn. Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit de chatroom als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je MSN-, Facebook-, What's app-, Ping-contactlijst.
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.
- Zet geen adresgegevens of andere gegevens waaruit op te maken is waar je woont of waar ze je kunnen vinden op internet. Kijk ook uit met het verzenden van je locatie via what's app, of bb-messenger. Niet altijd is verstandig dat iedereen weet waar je bent.

Wat kun je tegen cyberpesten en misbruik doen?

- Niet persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. (Sla de email op of maak een print voor je de e-mail verwijdert). Als je niet reageert, gaan pesters vaak op zoek naar iemand anders om te pesten.
- Blokkeer de afzender. Als het gaat om smsjes op de mobiele telefoon, dan heb je soms de mogelijkheid om nummers te blokkeren.
- Bewaar de bewijzen. Maak een print of sla ze op. Van het IP-adres van de e-mail kan soms worden afgeleid, van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail aan kan nemen. Men heeft daar ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie de mail heeft verstuurd. Bel de helpdesk op.
- Ga naar je mentor of teamleider toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.

- Bij stalken en doodsb bedreigingen kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenslaf.nl.

6.7. Tips voor ouders

- **Toon interesse.** Verplaats u in de belevingswereld van uw kinderen op internet. Internet kan spannend en gevaarlijk zijn, maar ook heel leuk. Bezoek af en toe verschillende jongerensites en ontdek waarom uw kinderen internet leuk vinden. Praat daarover met uw kinderen en zorg ervoor dat ook de negatieve kanten van internet bespreekbaar zijn. Mochten er problemen zijn met het surfgedrag (seks- of gewelddadige sites) of mochten er vervelende ervaringen ontstaan tijdens MSN- of mailcontact, of andersoortige problemen, dan weet uw kind dat hij/zij er met u over kan praten. De noodzaak van “stiekem gedrag” is voor uw kind dan minder aanwezig.
- Maak **internetafspraken met uw kind**, print deze uit en plaats ze ergens in de buurt van de computer.
- **Spoor de dader op.** Soms is de dader van pestmail, hacking, stalking e.d. op te sporen via het e-mailadres. Ook kunnen schrijfstijl en andere aanwijzingen leiden tot het vinden van de dader. Sla MSN Messenger gesprekken op of print ze uit.
- **Reageer nooit op pestmails e.d.** Blokkeer de afzender in de MSN Messenger contactenlijst.
- Geef **geen persoonlijke gegevens op internet** aan anderen.
- Treedt in **contact met school of met andere ouders** in het geval van digitaal pesten.
- Doe in geval van digitaal pesten zo nodig **aangifte of een melding bij de politie.**

Opslaan van MSN Messenger gesprekken

MSN Messenger biedt de mogelijkheid om chat-gesprekken van uw kind te bewaren. De werkwijze is als volgt:

1. Klik in het hoofdvenster van MSN Messenger of in het gespreksvenster op het menu **Bestand** en vervolgens op **Berichtgeschiedenis openen**.
2. Klik op **een contactpersoon**, klik vervolgens op **OK**.
3. Er wordt een geschiedenis weergegeven van elk gesprek dat met deze contactpersoon is geweest.

Let op: wees er zeker van dat alle berichten automatisch worden opgeslagen.

- Dit kunt u controleren door in het menu op **Extra** te klikken en vervolgens op **Opties**.
- Klik vervolgens op **Berichten**.
- **Schakel** bij de berichtengeschiedenis de optie “automatisch een geschiedenis bijhouden van mijn gesprekken” **in**.
- Klik op **OK** wanneer u tekstberichten wilt opslaan in de standaardmap-locatie. Wilt u de map wijzigen, **selecteer** dan de betreffende locatie waarop u de tekstberichten wilt opslaan.

Maakt u zich zorgen over het gedrag van uw kind op internet? Bent u bang dat uw kind wordt gepest, bedreigd of lastiggevallen? Het is goed hierover te hebben nagedacht voordat u met uw kinderen hierover praat. Als uw kind weet hoe hij/zij bovenstaande functie van MSN Messenger weet uit te schakelen, kunt u hiertegen namelijk niets ondernemen. Daarom is het van belang goede afspraken te maken met uw kinderen en met uw kinderen in gesprek te blijven over het bovenstaande. Controle kan anders worden opgevat als “wantrouwen”. U luistert immers ook de gesprekken van uw kinderen op straat niet af.

6.8. Links en films voor bruikbare adressen bij pesten en cyberpesten

Algemene zoekpagina's

- www.pesten.startkabel.nl
- www.kinderconsument.nl
- www.pesten.startpagina.nl

Pesten (algemeen)

- www.pestweb.nl
Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
- www.pesten.net
Voor en door slachtoffers
- www.pestforum.nl
- www.rtl.nl/gepest

Cyberpesten / veilig internetgebruik / veilige school

- www.meldknop.nl
Goede, betrouwbare site voor jongeren, mentoren en vertrouwenspersonen die vervelende dingen op internet mee hebben gemaakt en ondersteund door onder meer Kindertelefoon en politie.
- www.digibewust.nl
Een informatieve site van het Ministerie van Economische Zaken over het veilig gebruik van internet.
- www.ppsi.nl
PPSI is het expertisecentrum van het APS op het gebied van voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.
- www.scholenenveiligheid.nl
Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.
- www.veilig.kennisnet.nl
Handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren
- www.cyberpesten.nl
- www.stopdigitaalpesten.nl
Campagne van SIRE
- **Gedragscode ICT: Internet en emailgebruik** van de OGVO Venlo & Omstreken (Zie ook beknopte weergave bijlage no. 11)

Films met als thema pesten

- **Bluebird (2004)**

Aangrijpend realistisch drama over een meisje van dertien dat van de ene op de andere dag zomaar wordt gepest op school. Merel is dertien jaar. Ze heeft vele talenten en haalt goede cijfers op school. Merel wordt gevraagd voor de schoolmusical want ze kan ook goed zingen. Maar ineens is Merels leven niet meer zo leuk: ze wordt gepest. Zomaar. Thuis vertelt ze hier niet over, ook niet aan haar gehandicapte broertje Kasper met wie ze heel close is. Het pesten geeft haar een harde duw in de verkeerde richting, maar Merel blijft balanceren op het randje.

- **Mean creak (2005)**

Mean Creek begint op een school waar de schuchtere Sam gepest wordt door de dikkerd George. Rocky, de oudere broer van Sam, zint op een wraakactie. Hij organiseert een boottochtje naar aanleiding van Sams verjaardag. Daarbij nodigt hij naast enkele vrienden ook George uit. Die weet aanvankelijk niet wat hem overkomt maar gaat toch mee. Onderweg zullen Rocky en Sam op hun beurt George een poets bakken. Zo gezegd, zo gedaan. Maar alles loopt uit de hand. Het spel neemt al snel een verkeerde wending en een tragisch ongeluk grijpt plaats. De tieners worden gedwongen een beslissing te nemen die ze voor de rest van hun leven zullen moeten meedragen.

- **Mean girl (2006)**

Keiharde survival op een Amerikaanse highschool. Cady (Lindsay Lohan) denkt dat ze wel weet hoe ze moet overleven. Ze is namelijk opgegroeid in de bush-bush van Afrika. Maar dit valt behoorlijk tegen als ze voor het eerst op een Amerikaanse highschool terechtkomt. Terwijl Cady haar plekje probeert te vinden tussen de sporters, de sukkels en andere groepjes op school, komt ze de engste en gevaarlijkste soort van allemaal tegen: De 'Queen Bee'. De zelfverzekerde en gemene Regina (Rachel McAdams) is de aanvoerster van het hipste en best geklede meidenclubje 'De Plastics'. Hartstikke leuk, maar dan wordt Cady verliefd op het ex-vriendje van Regina. De 'Queen Bee' is goed kwaad en zet alles op alles om het sociale leven van Cady te ruïneren. Cady laat dit natuurlijk niet op zich zitten en slaat terug met als gevolg een prachtige en hilarische meidenoorlog die de hele school op zijn kop zet!

6.9 Tips veilig internetten

Jongeren:

- Geen of normale foto in profiel;
- Geen persoonlijke informatie;
- Gebruik nickname
- Geen bankrekeningnummer doorgeven;
- Geen adres of 06 nummer geven;
- Bij twijfel webcam laten aanzetten;
- Zelf geen webcam gebruiken als je persoon niet kent;
- Bij afspraak bellen zonder nummerherkenning;
- Bij afspraak, andere partij wel nummerherkenning aan laten zetten;
- Bij 1e afspraak altijd iemand mee of in kennis stellen;
- Niet ingaan op mooie beloften of verleiden door mooie praatjes;
- Mocht je al een keer te ver zijn gegaan, bespreek dit met iemand. Ga niet verder!
- Niet strooien met email, foto's en privé gegevens;
- Geen onbekende mail / bijlagen openen (virus);
- Bij hyves alleen zichtbaar voor vrienden;
- Let goed op wie je contactpersoon / vriend is ken je deze wel goed genoeg?
- Wachtwoorden zijn privé! Niet delen ook niet met beste vriend(in) alleen met ouders;
- Een maal op internet altijd op internet;
- Accepteer alleen betrouwbare uitnodigingen;
- Vraag toestemming voor plaatsen films op You Tube aan betrokkenen;
- Pas op met afsluiten abonnementen van ringtones etc.;
- Sla berichtengeschiedenis op of maak print screen bij vervelende berichten;
- Pas op met kopen / bestellen via internet (bv Marktplaats);

Bij pesten en/of bedreigingen

- Verlaat de chat;
- Vat het niet persoonlijk op;
- Ga naar ouders bij ongemak of bedreiging;
- Niet schuldig voelen;
- Blokkeer afzender;
- Zelf niet pesten.

Ouders

- Computer op centrale plaats in huis;
- Bekijk geschiedenis;
- Bespreek gevaren om een foto via internet te versturen;
- Weet waar de afspraak van kind is;
- Verbieden heeft bijna geen zin; goede afspraken wel;
- Duidelijke afspraken maken wanneer en hoe laat gechat mag worden;
- Bespreek de gevaren, stel grenzen en maak afspraken;
- Probeer kind weerbaar te maken voor het pesten;
- Niet laten door leiden door angst internet is en blijft een mooi medium;
- Speciale zoekmachines voor kinderen:
www.netwijs.nl, www.meestersipke.nl,
- Surfen sekssites bespreek wat wel en niet mag, veroordeel dit niet;
- Duidelijk maken waarom dit belangrijk is;
- Zelf leren chatten; ga met je kind sms-en

- Bespreek de gevaren;
- Tijdafspraken maken;
- Verdiep je als ouders zelf in de computer;
- Regelmatig meekijken;
- Zie tips jongeren

Handige internet adressen:

- www.mijnkindonline.nl
- www.waarschuwingsdienst.nl
- www.steffie.nl
- www.veilig.kennisnet.nl
- www.dekinderconsument.nl
- www.kijkwijzer.nl
- www.jeugdenmedia.nl
- www.chatdanger.com
- www.oudersonline.nl
- www.cyberpatrol.com
- www.surfnetkennisnetproject.nl/innovatie/socialmedia
- www.veilig.kennisnet.nl
- www.surfopsafe.nl
- www.pestten.net
- www.rutlkg2me.nl
- www.digibewust.nl
- www.wieowie.nl
- www.smsdienstenfilter.nl
- www.jongerenonline.nl
- www.internetbootcamp.nl
- www.mybee.nl
- www.aleertonline.nl
- www.internetsporen.nl
- www.meldknop.nl
- www.wisseljewachtwoord.nl
- www.vraaghetdepolitie.nl

Adviesbureau Lei Seuren

Voor al uw advies, voorlichting, presentaties bij seksueel misbruik, loverboys, internetgedrag (chat cyberpesten), huiselijk geweld

Te bereiken via: leiseuren@chello.nl

6.10 Gedragscode (OGVO) ict voor het gebruik van:

- **Internet**
- **E-mail**
- **Social media: b.v. twitter, facebook, linked-in, you-tube (youtube), hyves enz.**

Wel doen:

- Houd boodschappen kort
- Gebruik fatsoenlijke taal en heb respect voor de ander
- Wees je bewust van jouw en andermans privacy: internet onthoudt alles en je krijgt het er nooit meer af
- Houd je wachtwoorden voor jezelf
- Houd je aan de wet: er is auteurs-, beeld- en citaatrecht
- Houd school en privé gescheiden
- Praat voor jezelf, niet voor de school
- Gebruik de door de school beschikbaar gestelde systemen zoals Magister

Niet doen:

- Schelden, bedreigen of beschuldigen
- Teksten of afbeeldingen plaatsen die jou, een ander of de school benadelen of schaden
- Boodschappen plaatsen vanuit boosheid of emotie
- Vertrouwelijke informatie plaatsen
- Sites bezoeken of zaken downloaden met geweld, pornografie of goksites (gokmogelijkheden)
- Reclameboodschappen sturen

Als je ...

- Twijfelt: niets plaatsen
- Deze regels overtreedt, volgt een maatregel. Zie daarvoor het *Reglement email- en internetgebruik* van OGVO, hoofdstuk 9, artikel 14.